

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी, सिनियर प्लेट मेकर पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- १००

द्वितीय चरण :- (क) प्रयोगात्मक पूर्णाङ्क :- २५

(ख) अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- २०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण (First Phase) :- लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सेवा सम्बन्धी (Service related)	१००	४०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	५० प्रश्न X २ अङ्क	४५ मिनेट

२. द्वितीय चरण (Second Phase) :- प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रयोगात्मक परीक्षा	२५	१२.५	प्रयोगात्मक	५ प्रश्न X ५ अङ्क	१ घण्टा
अन्तर्वार्ता	२०				

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) तथा द्वितीय चरण (प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्न संख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधनभई हटाईएका वा थप गरी संशोधनभई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन्नु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तर्वार्ता यथासम्भव एकै दिन लिइनेछ । प्रयोगात्मक परीक्षामा उत्तीर्ण हुने परीक्षार्थीहरूको मात्र लिखित परीक्षा, प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तर्वार्ताको कुल अङ्कको योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
- उल्लिखित परीक्षा योजना लागू भएपछि यो भन्दा अगाडिको परीक्षा योजना खारेज हुनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति : - आ.व. २०७७-७८ मा प्रकाशित विज्ञापन देखि लागू ।

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी, सिनियर प्लेट मेकर पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

१. मुद्रणको इतिहास

१० अंक

- १.१. विश्वमा मुद्रण प्रविधिको उत्पत्ति र विकास
- १.२. नेपालमा मुद्रणको विकाशक्रम
- १.३. प्रचलित मुद्रण प्रविधिहरू:
  - १.३.१. Letterpress, Offset press, Flexography, Gravure, Screen printing, Digital printing, Large format printing
  - १.३.२. Type casting, Hand compose
- १.४. स्तरीय मुद्रण कार्यका लागि आवश्यक सामग्री र वातावणीय प्रभाव
- १.५. मुद्रणमा नविनतम प्रविधिको प्रयोग

२. मुद्रणमा कम्प्युटरको प्रयोग

१० अंक

- २.१. कार्यदेशको प्राप्ति (Job acquisition)
- २.२. कार्यको लागत अनुमानको गणना (Cost Estimation)
- २.३. कम्प्युटर प्रविधि सम्बन्धी ज्ञान
  - २.३.१. कम्प्युटरका विशेषता तथा प्रकार
  - २.३.२. प्लेट मेकिङमा कम्प्युटर प्रविधिको प्रयोग
  - २.३.३. कम्प्युटरका विभिन्न विधिहरू: Indesign, Photoshop, Freehand, Graphic design, Programming and net-internate
  - २.३.४. पेज सेटिङ (Page setting) तथा पेज डिजाइन (Page design)
  - २.३.५. कम्प्युटर नेटवर्किङ सम्बन्धी ज्ञान

३. प्रोसेस क्यामरा (Process camera) तथा स्ट्रिपिङ (Stripping)

२० अंक

- ३.१. प्रोसेस क्यामरा (Process camera) का प्रकार तथा विशेषता
- ३.२. फिल्म (Film) को छनौट तथा प्रयोग
- ३.३. पेस्टिङ (Pasting), रजिष्टर मार्क (Register mark), फोल्डिङ मार्क (Folding mark), कटिङ मार्क (Cutting mark), गिपर मार्जिन (Gripper margin),
- ३.४. मास्किङ (Masking) र ट्रेसिङ (Tracing) पेपरको प्रयोग
- ३.५. लाइन (Line) तथा हाफटोन (Halftone) फिल्मको स्ट्रिपिङ
- ३.६. फिल्मको एक्सपोजिङ (Exposing), डेभलपिङ (Developing) तथा फिनिशिंग (Finishing)
- ३.७. प्लेट मेकिङमा प्रयोग हुने शब्दावलीहरूको ज्ञान
- ३.८. कन्ट्याक्ट प्रिन्टर (Contact printer), भ्याकुम फ्रेम (Vacuum frame) तथा लाइट टेबल (light table) को प्रयोग

४. प्लेट मेकिङमा लेआउट (Layout), डिजाइन (design) तथा फर्मा तयारी (Forme setting)

१० अंक

- ४.१. प्लेट मेकिङको विकाशक्रम
- ४.२. लेआउट (Layout) को विशेषता, प्लेट मेकिङमा लेआउट डिजाइन (Layout design)
- ४.३. फर्मा चेकिङ (Forme Checking) तथा फर्मा सेटिङ (Forme setting)
- ४.४. पेज मास्किङ (Page Masking) तथा ओपेकिङ (Opaquing)
- ४.५. Color Separation सम्बन्धी ज्ञान
- ४.६. Camera Ready Copy (CRP) तथा Print Ready Copy (PRC) को तयारी तथा प्रयोग

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी, सिनियर प्लेट मेकर पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.७. प्रिन्टिङ्ग ईमेज क्यारियर (Printing image carrier) बनाउने विधिहरू: Manual, Mechanical, Photomechanical, Electromechanical, Digital
- ४.८. प्रुफ रिडिङ (Proof reading) तथा यसका संकेत चिन्हहरूको जानकारी
५. प्लेट मेकिङ्ग सम्बन्धी विभिन्न प्रविधिको ज्ञान २० अंक
- ५.१. प्लेटको बनोट तथा यसको छनौट
- ५.२. प्लेटको विशेषता तथा प्रकार: Direct imaging plate, Xerography plate, dry offset plate, P.S. plate
- ५.३. प्लेट मेकिङ्गका प्रविधिहरू: रिलिफ (Relief), इन्ट्याग्लियो (Intaglio), प्लेनोग्राफि सिल्क स्क्रिन (Planographic silkscreen),
- ५.४. प्लेट मेकिङ्ग तथा प्रोसेसिङ्ग सामग्रीहरूको प्रयोग तथा अपनाउनुपर्ने सावधानी
- ५.५. प्लेट बेकिङ्ग (Plate baking), गमिङ्ग (Gumming), ड्राइङ्ग (Drying), प्लेट एक्सपोजिङ्ग (Plate exposing)
- ५.६. प्लेट मेकिङ्ग मेशिनको सामान्य मर्मत, प्रयोग तथा सुरक्षा
- ५.७. प्लेट मेकिङ्गमा सि.टि.पी (CTP) सञ्चालन तथा सि.टि.सि.पि. (CTCP) को प्रयोग
- ५.८. Manual and Automatic Plate developing
- ५.९. प्लेट प्रोसेसका मेशिनहरू सञ्चालन तथा सुरक्षाका उपायहरूको ज्ञान
६. प्रोसेस मसी तथा पेपर सम्बन्धी जानकारी १० अंक
- ६.१. छपाई प्रविधिमा विभिन्न मसीको प्रयोग
- ६.२. विभिन्न रंगका मसीहरूको मिश्रण (Additive Primaries and Subtractive primaries)
- ६.३. छपाईमा प्रयोग हुने पेपरको साइज, ग्रामेज तथा विशेषता
- ६.४. फर्मा फोल्डिङ्ग, स्टिचिङ्ग, बुक कभरिङ्ग, तथा कटिङ्ग सम्बन्धी साधारण ज्ञान
७. विविध २० अंक
- ७.१. सुरक्षण मुद्रण सम्बन्धी ज्ञान
- ७.२. मुद्रण सम्बन्धी नियमहरू, २०५५
- ७.३. छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन, २०४८ तथा छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी नियमावली, २०४९ को सामान्य जानकारी
- ७.४. निजामती सेवा ऐन, २०४९ (परिच्छेद १, २, ३, ७ र ९) तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५० (परिच्छेद- ९) सम्बन्धी जानकारी
- ७.५. नेपालको संविधान सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ७.६. सुचनाको हक सम्बन्धी जानकारी
- ७.७. प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०५९ सम्बन्धी जानकारी
- ७.८. भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ (परिच्छेद- १ र २) सम्बन्धी जानकारी

.....

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी, सिनियर प्लेट मेकर पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
नमूना प्रश्नपत्रहरू

१. छापाखानामा गरिने प्लेट मेकिङ्ग कार्य कुन चरणमा पर्दछ ?

- A. प्रिप्रेस
B. प्रेस
C. पोष्टप्रेस
D. सबै

उत्तर (A)

२. पिस. एस. प्लेट भन्नाले के बुझिन्छ ?

- A. प्रि-सेट प्लेट
B. प्रि-सेन्सिटाइज प्लेट
C. प्रि-सेपरेटेड प्लेट
D. सबै

उत्तर (B)

३. फ्ल्याट तयार गर्न प्रयोग गरिने पेपरलाई के भनिन्छ ।

- A. म्यापलिथो पेपर
B. कार्वलेश पेपर
C. कार्डबोर्ड पेपर
D. गोल्डेन रड पेपर

उत्तर (D)

४. सिटिपि प्लेट बनाउदा नभई नहुने सामग्री कुन हो ?

- A. Computer
B. Plate Exposer
C. Software
D. सबै

उत्तर (D)

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी, सिनियर प्लेट मेकर पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रगोगात्मक परीक्षाको लागि नमूना प्रश्नहरू

१. सि.टि.पि. मेसिन सञ्चालन गरी प्लेट बनाउनुहोस् ।
२. गोल्डेन रड पेपर प्रयोग गरी फ्ल्याट तयार गर्नुहोस् ।
३. हाफटोन,लाइनस्केच,लाइनवर्क राखेर कम्प्युटरमा पेज तयार गर्नुहोस् ।
४. भ्याकुम फ्रेममा प्लेट राखेर एक्सपोज गर्नुहोस् ।
५. प्लेट प्राशेसरमा प्लेट डेभलप गर्नुहोस् ।

